Ümumi məlumat	**Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı**	CPSY 581, Uşaq və Yeniyetmə psixologiyası, 6 AKTS	
	Departament	Psixologiya	
	Proqram (bakalavr, magistr)	Magistr	
	Tədris semestri	2025/2026-cı tədris ilinin payız semestri	
	Fənni tədris edən müəllim (lər)	Təhmasib Cavadzadə	
	E-mail:	tjavadzade@gmail.com	
	Telefon:		
	Mühazirə otağı/Cədvəl	Məhsəti küç 11, (Neftçilər korpusu)	
	Konsultasiya vaxtı		
Prerekvizitlər	-		
Tədris dili	Azərbaycan dili		
Fənnin növü (məcburi, seçmə)	Məcburi		
Dərsliklər və əlavə ədəbiyyat	The Oxford Handbook of Clinical Child and Adolescent Psychology, Edited by, Thomas H. Ollendick, Susan W. White. Bradley A. White. 2019 Kaplan and Sadock's Synopsis of Psychiatry: Behavioral Sciences/Clinical Psychiatry. Benjamin J. Sadock, Virginia A. Sadock, Dr. Pedro Ruiz MD, September 3, 2014		
Tədris metodları	Mühazirə	+	
	Qrup müzakirəsi	+	
	Praktiki tapşırıqlar	+	
	Praktiki məsələnin təhlili	+	
	Tətbiq etmə		
Qiymətləndirmə	**Komponentləri**	**Son tarix**	**Dəyərləndirmə**
	Aralıq imtahanı	30	8-ci həftə
	Tapşırıq və testlər	15	Semester boyu
	Prezentasiya/Qrup müzakirə	10	Semester sonu
	Final imtahanı	40	Dekabr
	Davamiyyət	5	Semester boyu
	Yekun		
Kursun təsviri	"Uşaq və Yeniyetmə Psixologiyası" fənni uşaqlıqdan yeniyetməlik dövrünə qədər olan inkişaf mərhələlərini psixoloji aspektdən araşdırır. Bu kursda tələbələr uşaqların və yeniyetmələrin emosional, sosial, idrak və fiziki inkişafını öyrənəcəklər. Fənn çərçivəsində inkişafın əsas nəzəriyyələr və yanaşmalar müzakirə olunacaq. Həmçinin ailə, məktəb və sosial mühitin uşaq və yeniyetmələrin psixoloji inkişafına təsiri təhlil ediləcək. Kurs tələbələrə		

	inkişaf dövrlərində rast gəlinən davranış pozuntularını və psixoloji çətinlikləri anlamağa imkan verəcək.
Kursun məqsədləri	➢ Uşaqların və yeniyetmələrin psixoloji inkişaf mərhələlərini elmi əsaslarla izah etmək. ➢ İnkişaf psixologiyasına dair əsas nəzəriyyələri və onların praktiki tətbiqlərini öyrənmək. ➢ Müxtəlif yaş dövrlərində emosional, sosial və idrak inkişafını dəyərləndirmək bacarığını formalaşdırmaq. ➢ Ailə, məktəb və sosial mühitin uşaqların və yeniyetmələrin psixoloji inkişafına təsirini təhlil etmək. ➢ Uşaq və yeniyetmələrdə rast gəlinən psixoloji çətinlikləri və davranış problemlərini aşkar edib dəyərləndirmək. ➢ Psixoloji müşahidə, test və digər diaqnostik metodlardan istifadə bacarıqlarını inkişaf etdirmək. ➢ Tələbələrə gələcəkdə pedaqoji və ya psixoloji praktikada bu bilikləri tətbiq etməyə hazırlıq yaratmaq.
Təlim nəticələri	Bu kursu uğurla tamamlayan tələbə: 1. Uşaqlıq və yeniyetməlik dövrlərində psixoloji inkişaf mərhələlərini ayırd edə biləcək. 2. İnkişaf psixologiyasına dair əsas nəzəriyyələri (Piaget, Erikson, Vygotski və s.) izah edə biləcək. 3. Müxtəlif yaş dövrlərində uşaqların emosional, sosial və idrak inkişafını təhlil edəcək. 4. Ailə və sosial mühitin inkişaf prosesinə təsirini dəyərləndirə biləcək. 5. Uşaq və yeniyetmələrdə rast gəlinən psixoloji problemləri tanıya və ilkin qiymətləndirmə apara biləcək. 6. Psixoloji müşahidə və diaqnostik metodlardan istifadə bacarığına yiyələnəcək. 7. Uşaq və yeniyetmələrlə işləyən mütəxəssis kimi etik davranış qaydalarını tətbiq edəcək.
Qiymətləndirmə meyarları	Kurs çərçivəsində tələbələrə müxtəlif tapşırıqlar, prezentasiyalar, testlər və dərs zamanı aparılan sual-cavab sessiyaları təqdim olunacaq. Prezentasiyalar tələbələrin seçilmiş mövzu üzrə araşdırma aparmaq və onu auditoriyaya təqdim etmək bacarığını inkişaf etdirməyə yönəlib. Prezentasiyaların məzmunu, təqdimat tərzi və vaxtında yerinə yetirilməsi əsas qiymətləndirmə meyarlarıdır. Bu qaydalar tələbələrə dərs zamanı ətraflı şəkildə izah olunacaq. Bundan əlavə, semestr ərzində keçiriləcək testlər tələbələrin nəzəri biliklərini ölçəcək. Dərs zamanı iştirak və sual-cavablarda aktivlik isə tələbənin mövzuya marağını və dərsi mənimsəmə səviyyəsini qiymətləndirmək məqsədi daşıyır. Ümumilikdə, qiymətləndirmə prosesi tələbənin həm nəzəri, həm də praktiki bilik və bacarıqlarını kompleks şəkildə əhatə edəcəkdir.
Qaydalar (Tədris siyasəti və davranış)	• Dərsə hazırlıq vacıbdir. • Dərsdə keçirilən mövzu ilə əlaqədar hissələri izah etmək, verilən ədəbiyyatı oxumaq, movzu ilə əlaqədar suallara cavab vermək lazımdır. Grup içi müzakirələrdə fəal iştirak etmək , verilen tapşırıqları yerinə yetirmək əsasdır. • Dərsdə testlərin tətbiqi ilə əlaqədar tapşırıqlar ediləcək.Bunlarda fəal iştirak etmək vacibdir.

	• İmtahanında köçürmək qadağandır. Köçürən tələbələrin nəticələri ləğv olunur. • Tələbələrin sinifdə etik olmayan müzakirə və davranışları qadağandır. Fəallıq balları: tələbələr onlara verilən tapşırıqların yeriyə yetirilməsindən və ümumi muzakirələrə qoşulmalarından asılıdır. olaraq tətbiq edə bilməsi və ya analız edə bilməsindən asılıdır. Tapşırıq balları: dərs ərzində tələbələrə verilən verilən tapşırıqlar və araşdırmalar əsasında veriləcək. Prezentasiya: tələbələr aşağıdakı hallara diqqət etməlidir: 1. Verilən mövzularda prezentasiya təqdim etməlidir. 2. Təqdim olunan prezentasiya verilən mövzuya aid olmalıdır. 3. Referatlar və prezentasiya vaxtında təqdim olunmalıdır. 4. Prezentasiyalarda material standartlara uyğun olmalıdır. 5. Prezentasiyada istifadə olunan ədabiyyat qeyd olunmalıdır. 6. Prezentasiyalarda mötəbər mənbələrdən istifadə olunmalıdır.

Cədvəl

Həftə	**Fənnin mövzuları**	**İstifadə olunan ədəbiyyat**
1	Uşaq və yeniyetmə klinik psixologiyasına giriş. Uşaq və yeniyetmə clinik psixologiyasının tarixi	Kaplan and Sadock's Synopsis of Psychiatry: pages 2276-2285 The Oxford Handbook of Clinical Child and Adolescent Psychology. Pages 3-17
2	İnkişaf psixologiyası	The Oxford Handbook of Clinical Child and Adolescent Psychology. Pages 17-31
3	İnkişaf və Psixopatologiya	The Oxford Handbook of Clinical Child and Adolescent Psychology. Pages 31-42
4	Psixopatologiyanın təsnifatı və diaqnostikası	The Oxford Handbook of Clinical Child and Adolescent Psychology. Pages 42-54
5	Qiymətləndirmə və işin konseptuallaşdırılması	The Oxford Handbook of Clinical Child and Adolescent Psychology. Pages 67-79
6	Etik və hüquqi məsələlər	The Oxford Handbook of Clinical Child and Adolescent Psychology. Pages 107-120
7	Uşaq və yeniyetmə psixi sağlamlıq pozğunluqlarının sosial məsələləri	The Oxford Handbook of Clinical Child and Adolescent Psychology. Pages 136-164
8	**Midterm imtahanı**	

9	Zehni inkişaf geriliyi	The Oxford Handbook of Clinical Child and Adolescent Psychology. Pages 165-177
10	Ünsiyyət pozuntuları	The Oxford Handbook of Clinical Child and Adolescent Psychology. Pages 177-190
11	Ünsiyyət pozuntuları: Neyro inkişaf pozuntuları	The Oxford Handbook of Clinical Child and Adolescent Psychology. Pages 190-204
12	Diqqət əksikliyi və hiper aktivlik pozuntusu və Autizm Spektr	The Oxford Handbook of Clinical Child and Adolescent Psychology. Pages 204-235
13	Şizofreniya spektr və Əhval ruhiyyə pozuntuları	The Oxford Handbook of Clinical Child and Adolescent Psychology. Pages 250-280
14	Obsessiv kompulsiv pozuntu Tələbələrin Prezentasiyalarının təqdimatı	The Oxford Handbook of Clinical Child and Adolescent Psychology. Pages 309-329
15	Psixoloji travmalar. Tələbələrin Prezentasiyalarının təqdimatı	The Oxford Handbook of Clinical Child and Adolescent Psychology. Pages 329-350
16	**Final imtahanı**	